

Octubre 2020

Estudi sobre mobilitat del professorat. El concurs de trasllats

Estudi sobre mobilitat del professorat. El concurs de trasllats

- En el concurs autonòmic participa, aproximadament, un de cada quatre docents en actiu.
- El professorat espanyol que obté destins suposa un 43% dels participants: quasi un 39% dels mestres i quasi el 49% de la resta de cossos docents.
- La signatura d'acords sectorials ha contribuït a l'augment de les vacants ofertades per les comunitats autònomes.

Els concursos de trasllats són el mitjà pel qual el professorat que pertany a qualsevol cos docent de cadascuna de les comunitats autònomes pot obtenir destí o modificar el mateix quan ja el posseeix. Els concursos territorials de les comunitats autònomes es convoquen bianualment, i els anys en que no són convocats es duu a terme el Concurs General de Trasllats (CGT) d'àmbit estatal. Durant el curs 2019-2020 es va celebrar el concurs d'àmbit autonòmic i en el present curs es convocarà el concurs general d'àmbit estatal.

Els participants el fan servir bé per obtenir el seu primer destí definitiu o per poder canviar. Aquests últims són els únics que poden participar de forma voluntària i renunciar a dita participació en els terminis previstos.

En aquest estudi anem a realitzar una comparativa per valorar les diferències tant amb l'estatal com amb cadascuna de les d'àmbit autonòmic. Les variables que analitzarem són el nombre de participants, les places ofertades, les motivacions (voluntària o forçosa) i modalitats de participació (amb destí definitiu o per obtenir destí, bé perquè es va perdre o perquè no s'ha tingut mai).

En el curs 2019-2020, com hem indicat anteriorment, s'han celebrat els concursos de trasllats en cadascuna de

les comunitats autònomes (excepte Catalunya, que només els realitza en la convocatòria estatal), en els que han participat un total de 92.986 docents de tots els cossos docents (un 11% menys que en el CGT del curs 2018-2019, encara que s'ha de tenir en compte la no celebració del concurs a Catalunya).

Taula 1. Participants en els concursos de trasllats d'àmbit autonòmic. Curs 2019-20

Comunitat Autònoma de participació	Cos de Mestres	Cossos d'E. Secundari, FP, EE. Artístics, Idiomes i Inspecció Educativa
		Participants
TOTAL	53.093	39.893
Andalusia	16.254	11.209
Aragó	1.799	573
Astúries (Principat de)	1.218	391
Balears (Illes)	925	790
Canàries	2.309	2.354
Cantàbria	827	324
Castella i Lleó	3.850	2.184
Castella-La Manxa	3.352	1.946
Catalunya ¹	-	-
C. Valenciana	4.051	6.853
Extremadura	1.969	1.184
Galícia	3.044	3.139
Madrid (Comunitat de)	5.762	5.427
Múrcia (Regió de)	2.674	1.710
Navarra (Comunitat Foral de)	971	482
País Basc	3.323	1.084
Rioja (La)	476	127
Ceuta	169	53
Melilla	120	63

¹ Catalunya no ha celebrat concurs autonòmic.

Taula 2.- Participants que obtenen plaça en el concurs per comunitat autònoma d'origen. Curs 2019-2020

Comunitat Autònoma d'origen	Cos de Mestres		Cossos d'E. Secundari, FP, EE. Artístics, Idiomes i Inspecció Educativa	
	Obtenen plaça	% sobre participants	Obtenen plaça	% sobre participants
TOTAL	20.487	38,6	19.469	48,8
Andalusia	2.835	17,4	4.178	37,3
Aragó	1.190	66,1	282	49,2
Astúries (Principat de)	1.042	85,6	187	47,8
Balears (Illes)	634	68,5	580	73,4
Canàries	1.647	71,3	1.682	71,5
Cantàbria	707	85,5	216	66,7
Castella i Lleó	1.416	36,8	838	38,4
Castella-La Manxa	1.306	39,0	550	28,3
Catalunya	-	-	-	-
C. Valenciana	1.487	36,7	5.412	79,0
Extremadura	838	42,6	326	27,5
Galícia	1.201	39,5	1.209	38,5
Madrid (Comunitat de)	3.133	54,4	2.534	46,7
Murcia (Regió de)	819	30,6	543	31,8
Navarra (Comunitat Foral de)	462	47,6	260	53,9
País Basc	1.139	34,3	493	45,5
Rioja (La)	411	86,3	87	68,5
Ceuta	114	67,5	39	73,6
Melilla	106	88,3	53	84,1

Els majors nombres de participació corresponen a Andalusia amb 16.254 docents del Cos de Mestres i 11.209 de la resta de cossos, seguida a distància en el Cos de Mestres per la Comunitat de Madrid amb 5.762 i en la resta dels cossos docents per la Comunitat Valenciana amb 6.853 participants.

Respecte a la modalitat de participació del total de 53.093 docents del Cos de Mestres que han participat, el 51,6% tenen destinació definitiva; el 10,6%, provisional, i el 37,8% restant respon a altres situacions. En els cossos d'Educació Secundària, FP, Ensenyaments Artístics, Idiomes i Inspecció Educativa, el nombre de participants és de 39.893 persones, on el 60,1% tenen destí definitiu, el 23,9% provisional i el 16% altres situacions.

Obtenen destinació 20.487 docents del Cos de Mestres, és a dir, el 38,6% dels partici-

pants d'aquest cos, i 19.469 en els cossos d'E. Secundari, FP, Ensenyaments Artístics, Idiomes i Inspecció Educativa Secundària, el 48,8% dels participants.

Per comunitat autònoma, en el Cos de Mestres altres situacions els percentatges més alts de participants que obtenen plaça corresponen a La Rioja (86,3%), Principat de Astúries (85,6%) i Cantàbria (85,5%). A la resta dels cossos docents els majors

percentatges corresponen a l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació (79,3%), Comunitat Valenciana (79,0%) i les Illes Balears (73,4%). (Veure de forma detallada en les Taules 1 i 2).

Al comparar aquestes dades amb el conjunt de les plantilles (en torn als 405.000 docents, descomptant els de Catalunya, que no ha convocat concurs autonòmic), po-

Del total demestres que han participat, el 51% tenen destí definitiu, el 10% provisional i el 37% està en altres situacions

dem constatar que la participació és d'un 23% dels docents (en Andalusia, la comunitat amb més participants, un 29%, aproximadament, mentre que els docents de les Illes Balears no arriben al 15% de participació).

Per cossos, s'observa un percentatge de participació major en el Cos de Mestres (en torn al 25% mentre que

La resta dels cossos docents suposen poc més del 20%). A Andalusia, la comunitat amb major participació en el Cos de Mestres, suposa quasi un 34% del total de la plantilla. La Comunitat Valenciana (amb quasi un 27%) i la de Madrid (amb un 26%) són les comunitats amb major percentatge sobre el total de les plantilles de la resta de cossos docents.

1. MODALITATS DE PARTICIPACIÓ

En el concurs de trasllats existeixen dues modalitats de participació: voluntària o forçosa. Analitzant el nombre i el percentatge de docents que participen des de cada modalitat, podem fer una primera anàlisi sobre la mobilitat en les diferents comunitats autònomes, així com les possibles motivacions i limitacions del procés.

Respecte al total de participants, poc més del 55% ho fan des d'un destí definitiu, és a dir, participen voluntàriament. Les comunitats autònomes amb

major participació voluntària són ambdues Castelles (amb un 73%, aproximadament, cadascuna), i les que tenen un menor percentatge de docents participants voluntàriament són el País Basc, la Comunitat de Madrid i Cantàbria, amb un 32%, 35% i 39%, respectivament.

A la Taula 3 podem observar, de forma detallada, la modalitat de participació en el Cos de Mestres. De forma general, quasi el 52% dels participants ho fan de forma voluntària des d'un destí definitiu. Castella i Lleó, Comunitat Valenciana, Castella-La Manxa i Extremadura són les úniques comunitats on es supera el 60% de participants en forma vol-

Taula 3.- Participants del Cos de Mestres per CCAA i modalitat de participació

	TOTAL	Destí definitiu	Provisional que mai ha obtingut destí definitiu	Altres situacions (1)
TOTAL	53.093	27.383	5.637	20.073
Andalusia	16.254	9.148	2.880	4.226
Aragó	1.799	793	0	1.006
Astúries (Principat de)	1.218	413	0	805
Balears (Illes)	925	518	3	404
Canàries	2.309	1.098	0	1.211
Cantàbria	827	251	0	576
Castella i Lleó	3.850	2.622	125	1.103
Castella-La Manxa	3.352	2.098	54	1.200
Catalunya	-	-	-	-
C. Valenciana	4.051	2.635	1.291	125
Extremadura	1.969	1.190	2	777
Galícia	3.044	1.708	453	883
Madrid (Comunitat de)	5.762	1.982	210	3.570
Murcia (Regió de)	2.674	1.322	32	1.320
Navarra (Comunitat Foral de)	971	426	62	483
País Basc	3.323	946	518	1.859
Rioja (La)	476	145	0	331
Ceuta	169	66	7	96
Melilla	120	22	0	98

1) Inclou: excedència voluntària, compliment de sentència o resolució de recurs, supressió o modificació del lloc de treball, reingrés amb destinació provisional, suspensió de funcions una vegada complida la sanció, altres causes amb pèrdua del lloc de treball definitiu i en pràctiques.

luntària (amb un 68%, 65%, 62% i 60%, respectivament). En el lloc contrari, el País Basc, Cantàbria i La Rioja són les comunitats amb una participació més baixa des d'aquesta situació, amb un percentatge inferior o igual al 30% les dues últimes. Per altre costat, és significativa la situació d'Aragó, Astúries, Canàries, Cantàbria, Melilla o La Rioja, on no hi ha participants que no hagin obtingut mai un destí definitiu (en Extremadura o Balears suposen un 0,1% i un 0,3% respectivament).

La situació a la resta dels cossos docents apareix recollida en la Taula 4. En aquests cossos la participació voluntària ascendeix al 60% del total. A Astúries i la Comunitat Valenciana suposa més del 90% dels participants. Les comunitats amb menor percentatge de participació voluntària són les de Madrid i Balears (no arribant ni al 40%). La Comunitat Valenciana i Balears tenen un percentatge de participants que no han obtingut mai una destinació definitiva per davall o propera al 1% respectivament.

Aquestes dades ens permeten extraure les pri-

meres hipòtesis sobre l'estabilitat en les plantilles i el grau de satisfacció amb els destins adjudicats. L'existència de percentatges insignificants de participants que mai han obtingut destí definitiu indiquen plantilles més estables, encara que, per un altre costat, aquelles amb una participació voluntària alta ens mostren que el grau de satisfacció amb el primer destí obtingut és molt baix.

En el cas contrari, les comunitats on quasi la meitat o més dels participants ho fan en situació de provisionalitat sense destinació ens mostren l'existència d'un percentatge significativament alt de docents que són obligats a participar en aquests concursos per romandre sense destí, moltes vegades durant anys i anys.

Els exemples més significatius són la Comunitat Valenciana en el Cos de Mestres (amb quasi un 32%), i Madrid i el País Basc en la resta de cossos (amb quasi un 58% i un 47%, respectivament). Especial menció mereix el territori MEFP, amb un 68% de participants des d'aquesta situació.

Taula 4.- Participants de la resta de cossos docents per CCAA i modalitat de participació

	TOTAL	Destí definitiu	Provisional que mai ha obtingut destí definitiu	Altres situacions (1)
TOTAL	39.893	23.975	9.521	6.397
Andalusia	11.209	8.237	2.663	309
Aragó	573	436	58	79
Astúries (Principat de)	391	361	17	13
Balears (Illes)	790	315	10	465
Canàries	2.354	1.315	980	59
Cantàbria	324	205	105	14
Castella i Lleó	2.184	1.793	331	60
Castella-La Manxa	1.946	1.762	157	27
Catalunya	-	-	-	-
C. Valenciana	6.853	2.845	56	3.952
Extremadura	1.184	917	250	17
Galícia	3.139	1.495	666	978
Madrid (Comunitat de)	5.427	1.974	3.163	290
Murcia (Regió de)	1.710	1.334	354	22
Navarra (Comunitat Foral de)	482	363	101	18
País Basc	1.084	491	509	84
Rioja (La)	127	100	22	5
Ceuta	53	19	31	3
Melilla	63	13	48	2

1) Inclou: Excedència voluntària, compliment de sentència o resolució de recurs, supressió o modificació del lloc de treball, reingrés amb destinació provisional, suspensió de funcions unavegada complida la sanció, altres causes amb pèrdua del lloc de treball definitiu i en pràctiques.

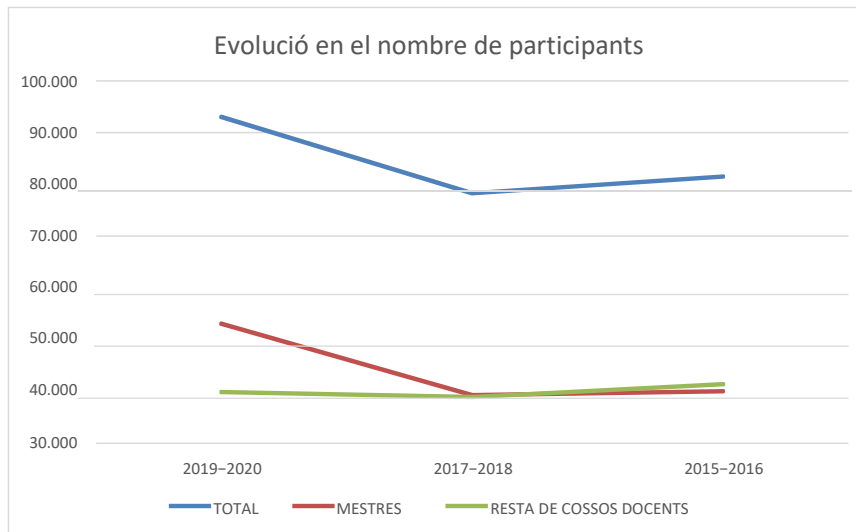
2. EVOLUCIÓ DE LES DADES DE PARTICIPACIÓ COMPARATIVA AMB EL CGT

Al analitzar la participació dels docents en els últims concursos de trasllats, ens trobem amb un augment significatiu en el nombre de participants, degut a l'augment registrat en el Cos de Mestres (un 23% més respecte al CGT i un 26% més que a l'anterior concurs autonòmic). La resta dels valors es mantenen amb variacions míni-

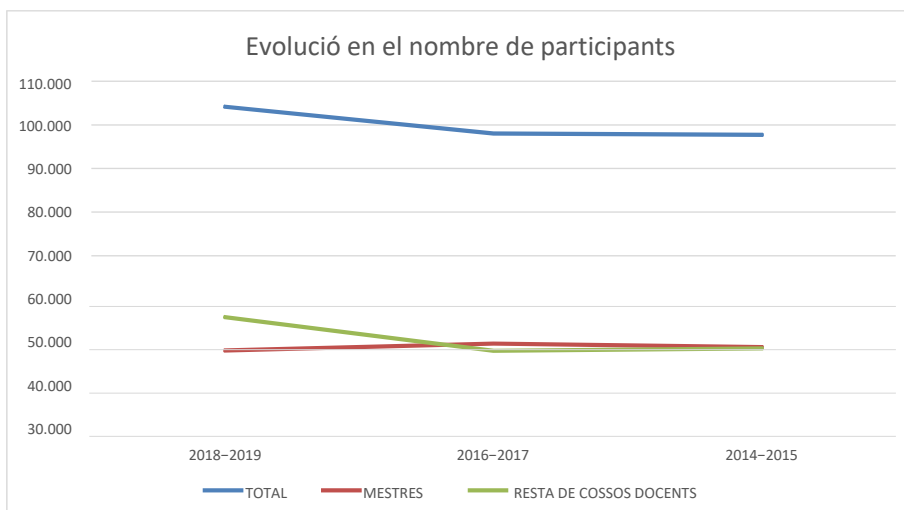
mes (també el conjunt de valors del CGT).

Si comparem els gràfics de l'evolució de la participació en els diferents concursos de trasllats (descomptant els participants de Catalunya, que no realitza convocatòries de concursos autonòmics, sinó només quan hi ha convocatòria del Concurs General d'àmbit estatal), també s'observa que, excepte el curs 2017-2018, dita participació sempre és major en els concursos autonòmics (veure gràfics 1 i 2).

Gràfic 1.- Participants dels concursos autonòmics. Evolució 2015-2020

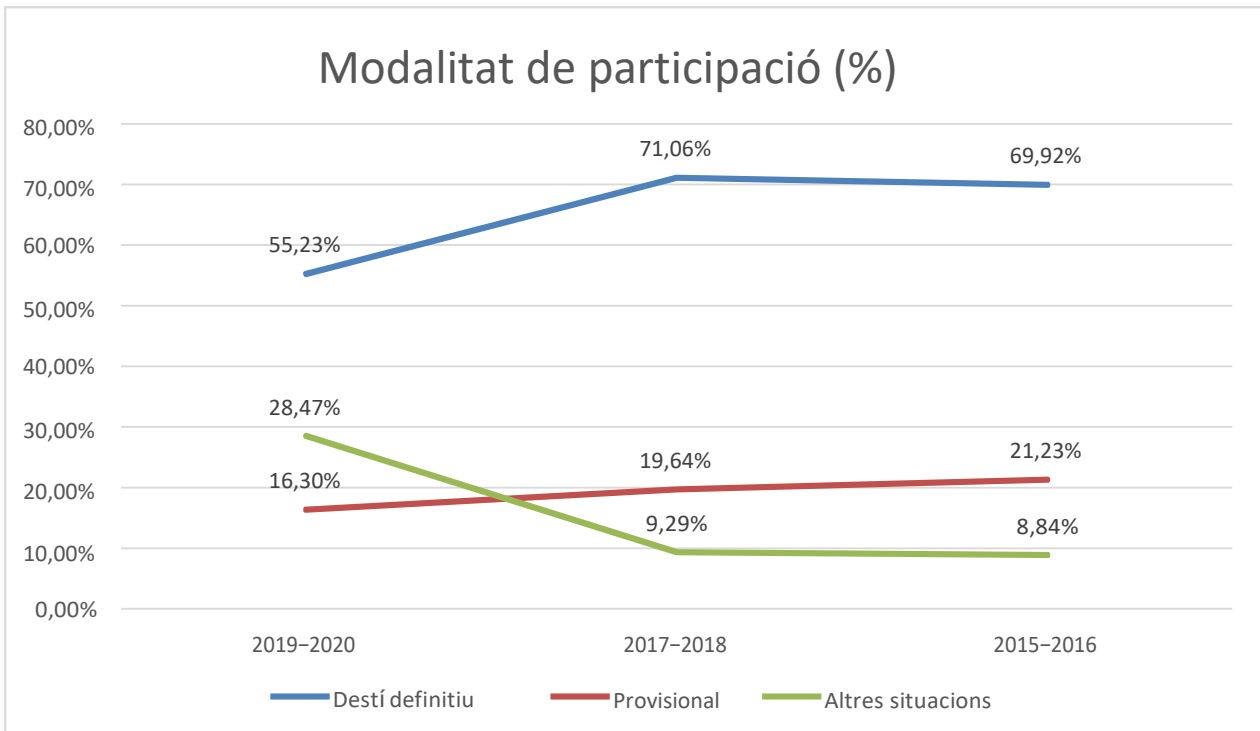
Gràfic 2.- Participants dels CGT. Evolució 2014-2019

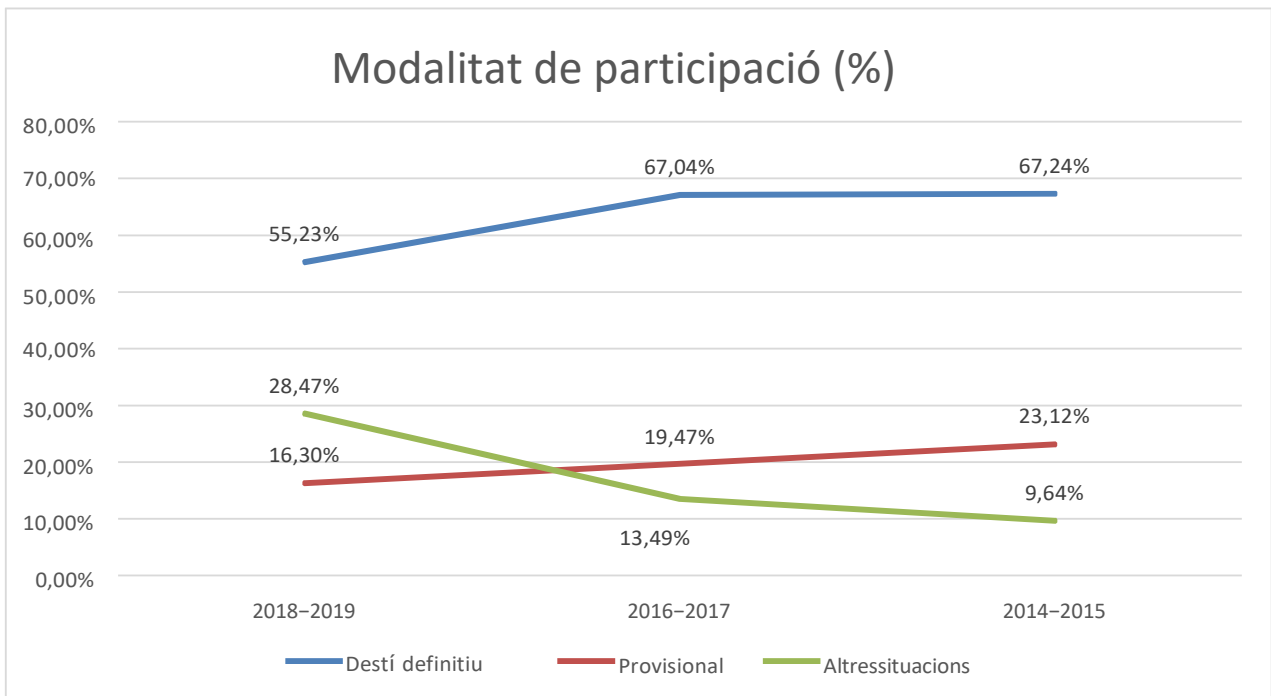
Respecte a la modalitat de participació, també observem diferències significatives si el concurs és d'àmbit autonòmic o estatal, (més evidents en el cas de de-

terminades comunitats autònomes que en els totals). La tendència, en general, ens mostra una disminució de la participació voluntària (Veure gràfics 3 i 4).

Gràfic 3.- Participants dels concursos autonòmics per modalitat. Evolució 2015-2020

Gràfic 4.- Participants dels CGT per modalitat. Evolució 2014-2019

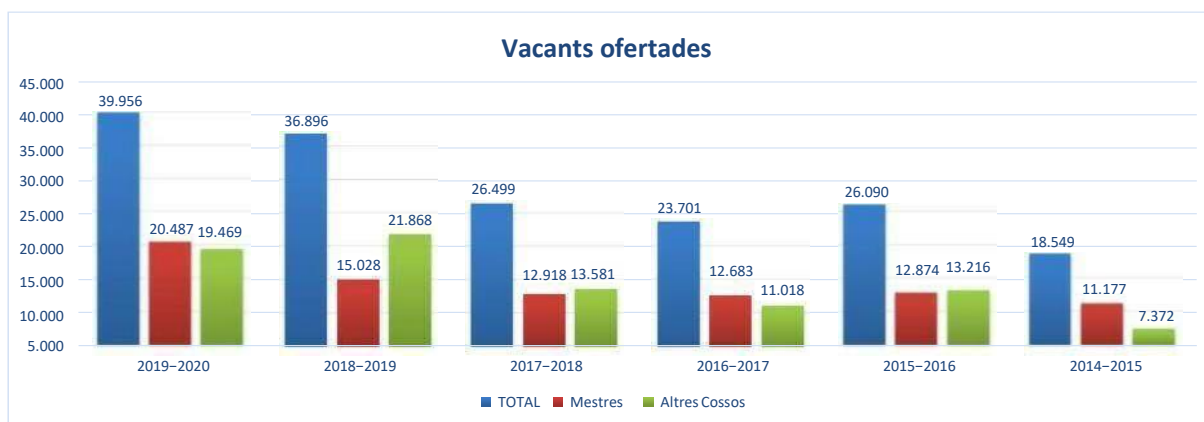
3. EVOLUCIÓ DE LES VACANTS OFERTADES

Per últim, si tenim en compte l'evolució de les vacants ofertades en els últims processos, tant a nivell estatal com autonòmic, observem que el total de places adjudicades segueix augmentant proporcionalment,

mantenint-se constant per al Cos de Mestres.

Destaca un fort augment en els dos últims concursos, encara que es manté la tendència a oferir major nombre de vacants en els concursos autonòmics (si descomptem les vacants ofertades per Catalunya, que només realitza el CGT), com podem comprovar en el gràfic 5.

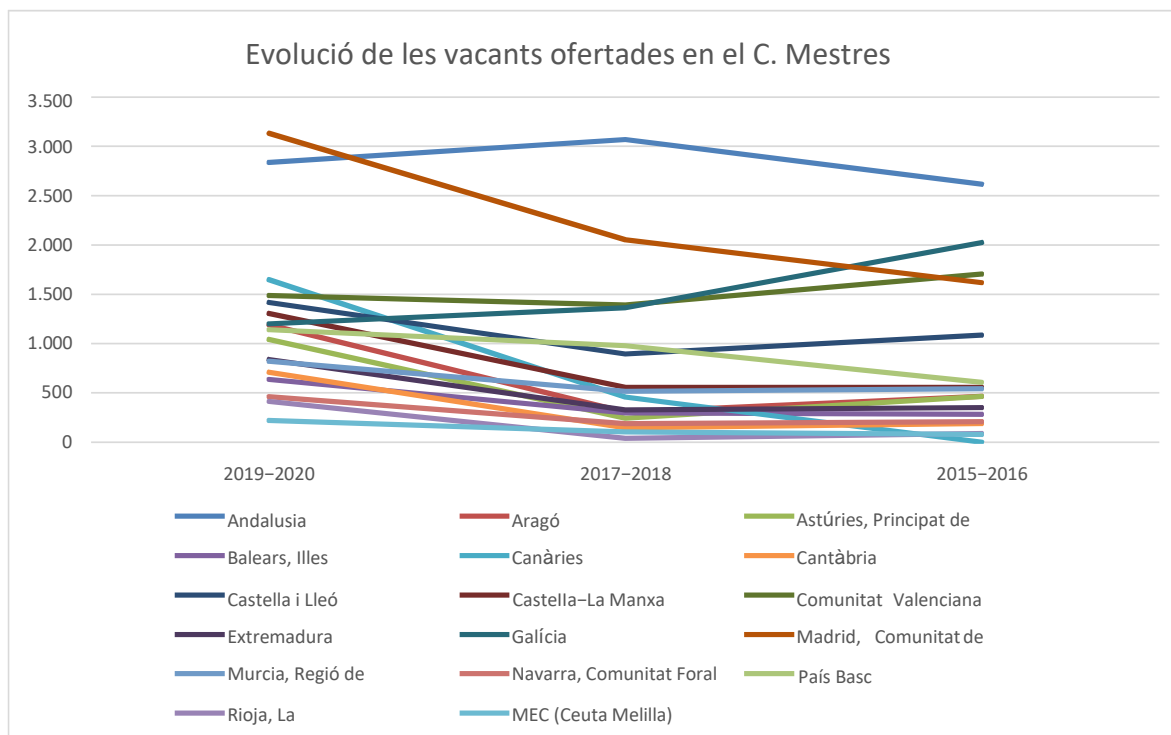
Gràfic 5.- Evolució de les vacants ofertades en els diferents concursos (autonòmics i estatal). 2014-2020

Quan analitzem en detall l'evolució de les vacants ofertades per les comunitats autònomes (veure els gràfics 6 i 7), observem que aquella tendència general ascendent no és compartida en tots els territoris. Així, per al Cos de Mestres, observem un

descens continuat a Galícia, descens, encara que amb recuperació, en la Comunitat Valenciana o alts i baixos amb descens actual en Andalusia. Mereix la pena destacar el cas de la Comunitat de Madrid, que presenta una corba ascendent molt pronunciada.

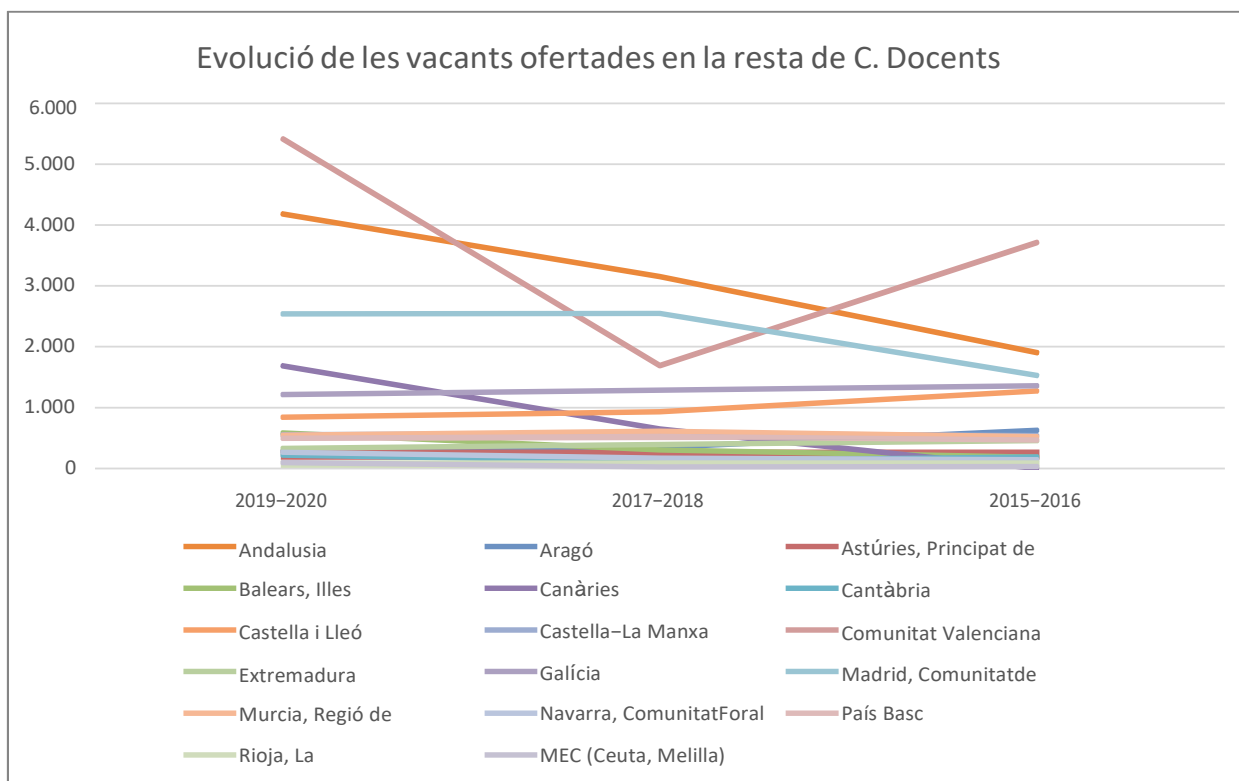
Gràfic 6.- Evolució de les vacants ofertades en el Cos de Mestres en els diferents concursos autonòmics. Comparativa per CCAA

Respecte a la resta de cossos docents, ens trobem que aquell ascens pronunciat el presenta Andalusia, encara que és el cas de la C. Valenciana el més espectacular, tant per l'acusat descens el curs 2017-2018, com per la recuperació posterior (presenta el major nombre de vacants

ofertades). En el costat contrari, ens trobem els casos del País Basc, Castella - La Manxa o Murcia, que presenten alts i baixos, encara que poc significatius. Novament Galícia, a més de Castella i Lleó, Extremadura, Aragó i Astúries, presenta una corba regressiva.

Gràfic 7.- Evolució de les vacants ofertades en la resta de cossos docents en els diferents concursos autonòmics. Comparativa per CCAA

4. VALORACIÓ

En primer lloc, atenent a la manera de participació, és a dir, l'existència d'un alt o baix nombre de participants voluntaris, ens pot ajudar a mesurar el grau de satisfacció amb el destí actual. També l'existència d'un alt nombre de participants en situació de provisionalitat sense haver obtingut mai destí anteriorment, o la participació des de la condició de suprimit o des-plaçat, indica l'existència d'un desequilibri entre l'oferta de vacants i el nombre de docents.

El fet d'haver augmentat considerablement el nombre de vacants ofertades, tant en aquest concurs com en el passat CGT, com a conseqüència dels acords assolits en l'àmbit de la negociació amb els representants del professorat, pot contribuir a que aquesta situació pugui corregir-se en un futur pròxim.

El fet de poder duplicar el nombre de participants que obtenen destí en un termini de cinc anys indica que l'oferta de les vacants no és la real. Seria necessari conèixer la situació real de les plantilles docents. Això seria possible si totes les comunitats públiques actualitzades les seves plantilles orgàniques.

També seria convenient realitzar una anàlisi que permetés reduir el nombre de professors cessats o suprimits, factor al que també contribueixen els vaivens polítics en matèria educativa, ja que l'impacte de la Lomque en algunes especialitats també ha contribuït a generar inestabilitat en les plantilles: redistribució horària en les matèries troncales i específiques, així com competència per les matèries optatives.

Aquesta situació pot arribar a ser insostenible al haver de sol·licitar any rere any un nou destí en

assignació extraordinària, afectant no només a la necessària estabilitat en les plantilles, sinó, i el que és més greu, a patir una itinerància permanent i haver de readaptar-se a una realitat diferent cada any, el que els impedeix comprometre en projectes a llarg termini i, inclús, a planificar activitats extraescolars i complementàries.

Por últim, hi ha que assenyalar com a significatiu que, encara que hi hagi en algunes CCAA un ele-

vat nombre de docents en situació de provisionabilitat, o que concursa des de la condició de suprimit o desplaçat, es segueixin convocant processos selectius en aquestes especialitats, el que suggereix l'existència d'una política conscient que perpetua aquella situació, més que un desequilibri del sistema. Per solucionar-lo, seria necessari, com ja hem suggerit amb anterioritat, la publicació de les vacants reals conforme a la realitat de les plantilles orgàniques.

5. REIVINDICACIONS

Des del Sindicat d'Ensenyament Públic no universitari de FeSP-UGT reclamem:

- Garantitzar el dret a la mobilitat dels docents en els seus llocs de treball.
- Estabilitat en les plantilles docents i reduir el nombre de funcionaris en situació de provisionabilitat, suprimits i desplaçats.
- Comprometre a signar acords sectorials amb els representants dels docents i a respectar l'acordat en el que fa referència a la reposició de places per poder oferir les vacants reals i necessàries.

- Publicar les plantilles orgàniques reals renovades i actualitzades en cada convocatòria.
- Revisar i actualitzar l'annex que fa referència a mèrits acadèmics amb la finalitat de reconèixer els nous mèrits referits a la tutorització de la fase de pràctiques, la participació en projectes educatius, els premis en concursos i iniciatives educatives, etc.
- Garantitzar en la normativa bàsica la igualtat d'oportunitats en la participació dels diferents concursos autonòmics i que totes les CCAA reconeguin els mateixos mèrits mitjançant la negociació en la Mesa Sectorial del Personal Docent no Universitari.

Enseñanza

www.fespugt.es